

Nr 78.

Ankom till riksdagens kansli den 17 april 1928 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av järnvägen från Lidköping till Tun.

(4:e avd.)

I en till riksdagen den 16 mars 1928 avlåten proposition, nr 208, vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen medgiva, att den statsverket för närvarande tillhöriga järnvägen från Lidköping till Tun med därtill hörande husbyggnader, inventarier och rullande materiel må, på i statsrådsprotokollet föreslagna villkor, försäljas för en köpesumma av 95,900 kronor.

Beträffande utredningen får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Sedan Lidköping—Kållands järnvägsaktiebolag den 28 december 1923 trätt i likvidation, nödgades riksgäldskontoret den 13 april 1927 å exekutiv auktion för statens räkning inropa ifrågavarande järnväg för en köpeskilling av 406,700 kronor, motsvarande statens kapitalfordran jämte förmånsberättigad ränta. Från den 1 juli 1927 har trafiken uppehållits av Lidköping—Håkan- torps järnväg enligt avtal, som med Kungl. Maj:ts begivande gäller till den 1 juli 1928.

Enligt en av W. Lundmarker såsom representant för delegerade för Lidköpings stad gjord, den 8 mars 1928 av fullmäktige i riksgäldskontoret Kungl. Maj:ts prövning underställd framställning föreligger köpeanbud dels av Lidköpings stads järnvägar å Lidköping—Tuns järnväg tillhörande rullande materiel till ett pris av 45,900 kronor, dels ock å banan med husbyggnader och inventarier till ett pris av 50,000 kronor, allt kontant. För inköp av banan med husbyggnader och inventarier skulle bildas ett enkelt bolag, förening eller aktiebolag under Lidköpings stads och Lidköpings järnvägars kontroll.

Vid ärendets anmälan inför Kungl. Maj:t har föredragande *departementschefen* anfört följande:

»Järnvägen Lidköping—Tun har en längd av 27.3 kilometer. Alltsedan järnvägen öppnades för allmän trafik har resultatet av järnvägsdriften varit mycket otillfredsställande, och någon inbetalning av det Lidköping—Kållands

järnvägsaktiebolag år 1907 från allmänna järnväglånefonden beviljade lånet å 367,500 kronor har icke ägt rum. Som ovan nämnts trädde berörda bolag i likvidation år 1923, varefter riksgäldskontoret för statens räkning inropade järnvägen å exekutiv auktion.

Järnvägen Lidköping—Tun har således övergått i statens ägo endast till följd av järnvägsbolagets dåliga ekonomiska ställning. Några skäl att bibehålla järnvägen i statens ägo synas icke föreligga, så mycket mindre som betydande reparations- och förbättringskostnader inom den närmaste framtiden äro oundvikliga, därest driften skall upprätthållas. Att nu uppriva banan synes med hänsyn till det intresse för dess fortsatta trafikerande, som uppenbarligen förefinnes inom orten, icke böra ifrågakomma. Det av Lidköpings järnvägar avgivna anbudet å den rullande materielen, 45,900 kronor, vilket sammanfaller med det värde 1927 års värderingsmän åsatt densamma och icke alltför mycket understiger 1926 års värdering, anser jag mig böra förorda. Anbudet å banan med husbyggnader och inventarier, 50,000 kronor, understiger visserligen hälften av det beräknade realisationsvärdet, därest banan upprives, men synes i förevarande fall, då garanti för driftens upprätthållande kräves, kunna godtagas.

Såsom villkor för försäljningen torde, såsom fullmäktige i riksgäldskontoret föreslagit, böra föreskrivas, att garanti, som kan av fullmäktige anses tillfredsställande, lämnas för trafikens uppehållande under en tid av tio år, räknat från den dag, då köpeskillingen erlägges, samt att köpeskillingarna, tillhopa 95,900 kronor, erläggas kontant den 30 juni 1928, då nu gällande arrendeavtal utgår, eller i varje fall senast den 31 december 1928.

Då Skara—Timmersdala och Trollhättan—Nossebro järnvägar år 1925 försålles till Västergötland—Göteborgs järnvägsaktiebolag, stadgades såsom villkor för försäljningarna rätt för staten att inlösa järnvägarna för de betingade köpeskillingsbeloppen med tillägg av kostnader för behövliga utvidgnings- och förbättringsarbeten men med avdrag för den värdeminskning, järnvägarna kunde hava undergått genom slitning, annan yttre inverkan, ålder eller uraktlätet underhåll. Såsom fullmäktige i riksgäldskontoret ock anfört synes med hänsyn till nu förevarande järnvägs avskilda läge och övriga omständigheter ett liknande villkor för försäljningen icke erforderligt.

Det torde böra uppdragas åt fullmäktige i riksgäldskontoret att för statens räkning ombesörja försäljningen av järnvägen. De inflytande köpeskillingarna komma att avräknas å riksgäldkontorets kapitalfordran för statslånet och insättas å statsverkets giroräkning i riksbanken för att sedermera redovisas i riksstaten under titeln »Lånemedel, återbetalningar».

Den föreslagna försäljningssumman, 95,900 kronor, jämförd med det Lidköping—Källands järnvägsaktiebolag beviljade lånet till belopp av 367,500 kronor motsvarar en kapitalförlust för allmänna järnväglånefonden å 271,600 kronor. På sätt chefen för finansdepartementet erinrat i årets statsverksproposition läser frågan om de åtgärder, som till följd av dylika förluster bliva erforderliga, upptagas till behandling i annat sammanhang.»

Den erbjudna köpesumman synes visserligen avsevärt understiga ifrågavarande banas verkliga realisationsvärde. Då det ur olika synpunkter och särskilt med tanke på vederbörande ort torde vara önskligt att ett nedläggande av driften å banan må kunna undvikas får utskottet — i likhet med riksgäldsfullmäktige och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen — dock tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag, innebärande järnvägens försäljning till ett lokalt trafikföretag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att den statsverket för närvarande tillhöriga järnvägen från Lidköping till Tun med därtill hörande husbyggnader, inventarier och rullande materiel må, på i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 16 mars 1928 föreslagna villkor, försäljas för en köpesumma av 95,900 kronor.

Stockholm den 17 april 1928.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 77.
